

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету педагогічної
освіти

 Дмитро ГЕРЦЮК

“30” 08 2023 р.

ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
З МЕТОДИЧНИМИ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ

освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
спеціальність	<u>012 Дошкільна освіта</u>
освітня програма	<u>Дошкільна освіта</u>
факультет	<u>педагогічної освіти</u>

Програма «Педагогічної практики» для здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробник програми: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Лозинська С.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від “29 “ серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

Наталія МАЧИНСЬКА

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогічної освіти

Протокол від “30 “ серпня 2023 року № 1

Голова НМК

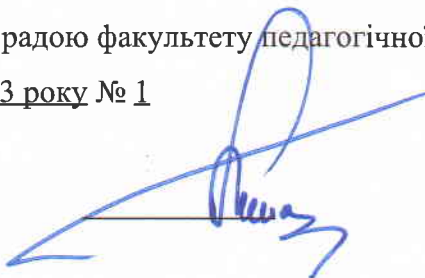

Любов НОС

Програму затверджено вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від “30 “ серпня 2023 року № 1

Голова вченої ради

Дмитро ГЕРЦЮК

ЗМІСТ

I. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ	4
1. Загальні положення	4
2. Мета та завдання педагогічної практики	4
3. Організація та керівництво практикою	8
II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	10
1. Зміст педагогічної практики	10
2. Критерії оцінювання педагогічної практики	12
3. Підведення підсумків практики	19
4. Рекомендована література	20
ДОДАТКИ	22

І. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

1. Загальні положення

Програма педагогічної практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми «Дошкільна освіта» розроблена відповідно до чинного законодавства у сфері вищої освіти України: Закону «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка, Положення про організацію освітнього процесу і Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Зміст програми практики розроблено відповідно до: Закону України «Про освіту» (2017); Закону України «Про вищу освіту» (2014); Закону України «Про дошкільну освіту» (2001 зі змінами); Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка від 21 червня 2018 р.; Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка від 31 жовтня 2018 р., наскрізної програми практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньої програми «Дошкільна освіта» та інших нормативних документів.

2. Мета та завдання педагогічної практики

Метою педагогічної практики є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у галузі організації та провадження освітнього процесу в закладах вищої освіти та / або фахової передвищої освіти.

Основні завдання практики:

- поглиблення і розширення набутих теоретичних знань із психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час педагогічної практики;
- формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти психолого-педагогічних та методичних умінь викладати відповідні навчальні дисципліни у системі вищої школи;
- вироблення умінь організовувати основні форми навчання у вищій школі, застосовувати сучасні технології й методики навчання;
- формування умінь професійного та педагогічного спілкування із аудиторією здобувачів вищої освіти;
- формування та розвиток у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти досвіду роботи науково-педагогічного працівника, морально-етичних якостей науково-педагогічного працівника вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби у самоосвіті та самовихованні.

Завдання освітньої компоненти передбачають формування у здобувача вищої освіти таких **загальних та спеціальних компетентностей** визначених освітньою програмою:

- **загальних компетентностей:**

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

- **спеціальних (фахових) компетентностей:**

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

За результатами педагогічної практики здобувач вищої освіти повинен досягти таких **програмних результатів навчання**, визначених освітньою програмою:

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН-6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПРН-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН-10. Володіти умінями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Компетентності згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Знання:

- основних принципів державної політики України в сфері освіти; зв'язків між розвитком, навчанням і вихованням як основи організації ефективного освітнього процесу;
- традиційних та інноваційних педагогічних технологій; особливостей та етапів творчого процесу, механізмів реалізації інноваційних ідей для забезпечення якості освіти;
- суті, способів організації наукової діяльності, важливості впровадження наукових розробок в освітній процес;
- сучасних вимог суспільства до професії педагога, сучасних досягнень у сфері психолого-педагогічної науки, основних теорій, принципів, методів, понять у навчанні та професійній діяльності; потреби реалізації системи безперервного навчання впродовж життя;
- загальнолюдських цінностей, розуміння аксіології етнічних особливостей як основи професійної діяльності.

Уміння

- відстоювати власну громадянську позицію;
- генерувати нові ідеї, використовувати оригінальні рішення, передбачати їх ефективність і результативність; оцінювати доцільність та впроваджувати в освітній процес надбання культури різних народів;
- володіти способами розробки освітніх проєктів та їх впровадження в роботу зі студентами; проєктувати шляхи вдосконалення освітнього процесу, діагностувати його ефективність;
- здійснювати відбір наукових розробок в сфері дошкільної освіти, аналізувати та оцінювати його, застосовувати в практичній діяльності здобутки сучасних науковців та педагогів-практиків;
- використовувати широкий спектр форм, засобів, методів самоосвіти і самовдосконалення; проєктувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення.

Комунікація

- налагоджувати взаємодію, створювати модель демократичних стосунків, спілкуватися та співпрацювати на засадах взаємоповаги та взаємопартнерства;
- залучати до інноваційної діяльності однодумців, обговорювати креативні ідеї та можливості їх втілення; переконувати учасників освітнього процесу в необхідності брати участь у розробці та впровадженні інноваційних проєктів;

- презентувати результати своїх досліджень у формі доповідей, обмінюватися досвідом, інформувати про власні результати наукового пошуку, висловлювати критичні й об'єктивні судження щодо результатів своєї роботи та роботи колег;
- використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для професійної самоосвіти та особистісного зростання;
- доводити до відома колег і студентів закони, нормативно-правові акти, що регулюють діяльність ЗДО та ЗВО.

Автономія і відповідальність

- усвідомлювати відповідальність за формування світогляду громадян України, значущість формування стратегії співпраці в полікультурному середовищі;
- організовувати науково-дослідницьку діяльність, усвідомлювати необхідність впровадження нових ідей та відповідальність за їх втілення у практику роботи; виявляти самостійність в організації освітнього середовища для реалізації наукових розробок та проведення власного наукового дослідження;
- відповідально ставитися до добору навчально-методичних матеріалів, оволодіння сучасними техніками педагогічної взаємодії, забезпечувати підвищення рівня психолого-педагогічної компетентності учасників освітнього процесу
- сприяти забезпеченню психологічного здоров'я учасників освітнього процесу, відповідально ставитися до організації безпечного освітнього середовища в рамках нормативно-правового регулювання;
- відповідально ставитися до професійного розвитку та саморозвитку, прагнути до подальшого навчання з високим рівнем автономності; проєктувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення, проявляти творчість, активність, прагнути досягнення успіху на ринку праці

Для забезпечення визначених компетентностей і програмних результатів навчання застосуються такі **методи навчання**:

- підготовка і проведення залікових навчальних занять (лекцій, семінарських, практичних занять);
- аналіз навчальних занять студентів;
- моделювання й аналіз педагогічних ситуацій;
- інструктаж, рефлексія набутого педагогічного досвіду, пошукова бесіда; діалог; конференція;
- робота з психолого-педагогічною й методичною літературою;
- виконання індивідуально науково-дослідного завдання.

3. Організація та керівництво практикою

Педагогічна практика проводиться в II семестрі (6 кредитів ECTS / 180 годин).

Бази практики

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта» проходять практику на відповідних базах з урахуванням їх спроможності забезпечити виконання завдань програми педагогічної практики. Визначення відповідності баз практики вимогам підготовки фахівців здійснює кафедра початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти.

Кожний здобувач вищої освіти з дозволу кафедри початкової та дошкільної освіти може самостійно обрати місце проходження педагогічної практики. Якщо здобувач вищої освіти самостійно обирає базу практики, то він зобов'язаний за два місяці до її початку принести лист-дозвіл та угоду від закладу освіти на проходження практики і узгодити це з випусковою кафедрою.

Педагогічна практика проходить на базі кафедри Університету, за якою закріплені здобувачі, або в окремих випадках в інших підрозділах (наприклад, заклади фахової передвищої освіти). Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання можуть проходити практику за місцем проживання, якщо це заклад освіти відповідного профілю.

Основні вимоги до баз практик:

- відповідність закладу освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми підготовка фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити фахове керівництво практикою здобувачів освіти;
- наявність умов для проходження практики, робочих місць., безпечних умов праці, доступу до фахівців, документів, інформаційних ресурсів.

Перед проходженням практики проводиться настановча конференція, на якій здійснюється ознайомлення студентів з:

- метою і змістом практики, індивідуальними завданнями та формами звітності;
- зразками та вимогами щодо оформлення звітної документації;
- новинками науково-методичної літератури з організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- особливостями організації науково-дослідної роботи відповідно до теми магістерської роботи або проблеми, над якою працює заклад вищої освіти.

Відповідальність суб'єктів практики

Організацію практики, контроль за її проведенням забезпечує завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти і науково-педагогічний працівник, відповідальний за практику.

Навчально-методичне керівництво і контроль за виконанням програми проходження практики забезпечують науково-педагогічні працівники кафедри початкової та дошкільної освіти – керівники практики.

Керівник практики від кафедри початкової та дошкільної освіти:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед відбуттям здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж із техніки безпеки, правил поведінки в закладах освіти, надає здобувачам необхідні документи (програму та щоденник практики, скерування на практику, індивідуальні завдання тощо);
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності, затверджені кафедрою;
- здійснює контроль за своєчасним прибуттям здобувачів вищої освіти на бази практики;
- разом з керівником на місцях проходження практики забезпечує належне виконання програми, спостерігає за професійним становленням здобувача вищої освіти;
- контролює забезпечення належних умов праці здобувачів вищої освіти, виконання ними внутрішнього трудового розпорядку;
- здійснює навчально-методичне керівництво і контроль за виконанням програми практики;
- у складі комісії приймає звіти здобувачів вищої освіти про практику;
- подає завідувачеві кафедри звіт про проходження практики здобувачами вищої освіти із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення її організації.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою;
- забезпечує проведення обов'язкового інструктажу з охорони праці (загального та на робочому місці), ознайомлює здобувачів вищої освіти із правилами внутрішнього розпорядку;
- забезпечує необхідні умови для проходження практики здобувачами вищої освіти відповідно до змісту програми;
- разом із керівником практики від кафедри початкової та дошкільної освіти організовує й контролює виконання здобувачем вищої освіти програми і дотримання графіка проходження практики;
- контролює виходи на роботу здобувачів вищої освіти;
- повідомляє керівника практики від кафедри початкової та дошкільної освіти або безпосередньо завідувача кафедри про виявлені порушення трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює підготовку звітів здобувачами вищої освіти;
- після закінчення практики складає характеристику кожного здобувача вищої освіти на основі підготовленого студентом звіту і виставляє оцінку за практику.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- до початку практики пройти медичний огляд (за потреби) та інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, питань проходження практики, отримати від керівника практики з кафедри початкової та дошкільної освіти методичні вказівки, програму проходження практики, індивідуальне

завдання, скерування на практику, консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватись правил охорони праці й техніки безпеки;
- ознайомитись із правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти та іншими нормативними документами, які регламентують роботу працівника, і суворо їх дотримуватись;
- разом із керівником від бази практики скласти календарний план відповідно до програми проходження практики з урахуванням специфіки і конкретних умов закладу освіти;
- у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики, а також індивідуальні завдання керівників від кафедри та від бази практики;
- максимально використовувати усі можливості бази практики;
- заповнювати належним чином документацію щодо проходження практики та забезпечувати її доступність для перевірки;
- своєчасно підготувати звіт про виконання програми практики та індивідуальних завдань;
- згідно з розкладом роботи комісії вчасно захистити звіт про практику.

Здобувач вищої освіти несе відповідальність за виконану роботу під час практики.

II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Зміст педагогічної практики

Протягом педагогічної (магістерської) практики з метою оволодіння основними вміннями та навичками педагогічної діяльності у вищій школі студенти виконують таку роботу:

- відвідують навчальні заняття викладачів факультету (коледжу), вивчають їхній досвід педагогічної діяльності; разом з викладачами університету, керівниками педпрактики, студентами-колегами аналізують процес організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, педагогічної взаємодії викладача з ними під час проведення занять; обговорюють особливості, сучасні вимоги, інноваційні підходи до організації освітнього процесу у вищій школі;
- вивчають структуру, зміст навчальних й робочих програм освітніх курсів, методичне забезпечення навчального процесу, завдання для самостійної роботи студентів;
- ознайомлюються зі змістом навчальної дисципліни, навчальних посібників, підручників курсів; досконало вивчають зміст, розділи, теми, з яких проводять навчальні заняття;

- опановують методику написання плану-конспекту навчального заняття (лекції, семінарського, практичного заняття);
- оволодівають алгоритмом підготовки до навчального заняття з урахуванням усіх етапів цього процесу; з допомоги викладача університету, керівників педпрактики визначають мету навчального заняття; обирають зміст наукової інформації, окреслюють поняття, уміння й навички, які слід формувати у студентів; визначають методи, форми організації їхньої навчально-пізнавальної діяльності відповідно до поставленої мети, навчальної програми, результатів попередніх занять, рівня розвитку студентів; продумують напрями, засоби налагодження зв'язку змісту наукової інформації з досвідом, потребами, інтересами студентів, особливостями їхньої майбутньої професійної діяльності; самостійно готують плани-конспекти;
- організовують процес навчання студентів з курсу, дотримуючись необхідних вимог; проводять пробні заняття і залікове заняття (семінарські заняття);
- обов'язково відвідують і аналізують залікові навчальні заняття проведені колегами-однокурсниками; разом з керівниками практики й викладачами закладу вищої освіти доброзичливо у формі діалогу виявляють сильні і слабкі сторони проведених занять, визначають шляхи удосконалення студентами організації освітнього процесу, власної педагогічної діяльності;
- вчаться встановлювати контакт зі студентами під час навчального процесу й в позааудиторний час, налагоджувати з ними позитивні стосунки, поєднувати вимогливість з щирістю, відкритістю, толерантністю до них;
- систематично спостерігають за педагогічною діяльністю викладачів факультету, університету; консультуються з керівниками педпрактики щодо організації навчальних занять, педагогічної взаємодії зі студентами; ведуть записи у психолого-педагогічних щоденниках;
- допомагають викладачам кафедри, факультету у підготовці дидактичних, наочних матеріалів, презентацій наукової інформації під час занять, методичних розробок для навчальних курсів;
- разом з викладачами беруть участь у підготовці, проведенні й оцінюванні модульних зрізів успішності, зрізів залишкових знань студентів;
- набувають умінь підготовки різних видів самостійної роботи студентів, розробки засобів діагностики їхніх навчальних досягнень (тестів, навчально-пізнавальних і фахових завдань, практичних задач, лабораторних робіт тощо);
- опановують методику ведення навчальної документації (перевірки студентських самостійних, творчих робіт, індивідуально-навчальних завдань, проектів тощо; ведення електронних журналів обліку результатів міжсесійного контролю навчальної роботи студентів, журналів обліку роботи викладача університету тощо);
- виконують індивідуальне науково-дослідне завдання (стан і рівень виконання магістерської роботи: затвердження і обґрунтування актуальності обраної теми, аналіз опрацьованої наукової літератури; написання розділів);

- приймають участь у позанавчальних заходах кафедри (факультету), що проводяться у період практики.

Протягом перших тижнів педагогічної практики студенти знайомляться з її завданнями, відвідують заняття викладачів університету, планують проведення навчальних занять, заводять щоденники практики, окреслюють індивідуальний план проходження практики. За цей період студенти разом з викладачами, керівниками-методистами від факультету складають графіки проведення залікових навчальних занять.

Протягом наступних тижнів студенти виконують заплановану роботу, набувають досвід педагогічної діяльності, оволодівають базовими вміннями і навичками.

Залікові навчальні заняття аналізуються та оцінюються відразу ж після їхнього проведення. Під час обговорення першим виступає студент, який проводив навчальне заняття. Він аналізує організацію навчально-пізнавальної діяльності студентів та педагогічну взаємодію з ними, вказує на свої досягнення, труднощі, невдачі тощо. Потім виступають присутні студенти (останнім із студентів виступає рецензент), керівник від кафедри початкової та дошкільної освіти. Вони підводять підсумки, оцінюють заняття, результати записують у заліковий лист проходження педпрактики.

Наприкінці практики у навчальному закладі проводиться підсумковий семінар керівників практики. На ньому аналізуються результати практичної діяльності студентів, їхнє ставлення до педпрактики, рівень виконання поставлених завдань, а також обговорюються особливості керівництва педагогічною практикою студентів, їхні враження, незадоволення, побажання, шляхи вдосконалення практичної підготовки майбутніх викладачів.

Загальна оцінка за проходження педагогічної практики виставляється студентам після підготовки й оцінювання звітних документів, а також захисту результатів практики.

2. Критерії оцінювання педагогічної практики

Форми оцінювання: поточний аналіз роботи на базі практики, диференційований залік.

Звітні документи педагогічної практики

Наприкінці практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти подають:

1. Щоденник педагогічної практики, який містить:
  - а) календарний графік проходження практики;
  - б) робочі записи, зроблені під час проходження педагогічної практики;
  - в) відгук про роботу практиканта, аналіз проведеного семінарського (практичного) заняття та оцінка практики керівника магістерської роботи (або в окремих випадках: відгук науково-педагогічного працівника, під керівництвом якого магістрант проводив семінарське заняття; відгук керівника магістерської роботи);

г) відгук про роботу практиканта та оцінка практики керівника педагогічної практики.

2. Конспект лекційного заняття, презентація Microsoft Power Point, розроблені тести до теми заняття.

3. Конспект проведеного залікового семінарського (практичного) заняття, та дидактичні матеріали до залікового заняття.

4. Аналіз (рецензія) відвіданого лекційного заняття.

5. Аналіз (рецензія) відвіданого семінарського (практичного) заняття.

6. Заліковий лист результатів педагогічної практики.

7. Письмовий звіт (у довільній формі), у якому вказано види виконаної роботи, висловлено побажання і пропозиції щодо покращення змісту та організації педагогічної практики та умов її проведення.

Розподіл балів

№	Вид звітної роботи	Кількість балів
ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ (50 б.)		
1	Проведення залікового заняття	30 б
2	Індивідуального науково-дослідного завдання	20 б.
ЗАХИСТ ПРАКТИКИ (50 б.)		
1	Конспект залікового заняття	10
2	Рецензія навчального заняття	10*2=20б
3	Усний захист	20

Семінарське заняття – 30 балів

24–30 відмінно

16–23 добре

7–15 задовільно

0–6 незадовільно

Оцінка «відмінно» (24–30 балів) виставляється магістранту за:

- високий науковий рівень професійних знань, знань навчального курсу, вияв професійного мислення, умінь й навичок;
- чітке формулювання семінарського заняття як досягнення конкретного результату;
- самостійне визначення структури заняття згідно з відповідною формою навчання, поставленими цілями, продумане планування його етапів;
- досягнення високого рівня науковості, інформативності семінарського заняття, огляд сучасних наукових підходів, різноманітних концепцій, застосування інформації, що немає в підручниках, посібниках;
- забезпечення професійної, практичної спрямованості змісту навчального матеріалу, виокремлення для обговорення проблем, значущих для професійної діяльності, особистісного розвитку студентів, актуальних соціальних, світоглядних, моральних ідей;

- уміння логічної, послідовної, системної організації змісту наукової інформації, доказової, аргументованої доступної інтерпретації наукових положень, налагодження зв'язку з набутим досвідом студентів;
- уміння стимулювати, підтримувати науково-пізнавальну активність студентів під час семінарського заняття шляхом постановки проблемних, пошукових, провокативних питань, моделювання ситуацій для самостійного вибору студентами та прийняття рішень;
- уміння формувати у студентів критичне й творче мислення шляхом застосування питань, завдань, що спонукають їх до різних когнітивних (ментальних) дій (аналізу, синтезу, індукції, дедукції, порівняння, розрізнення, міркування за аналогією, екстраполяції тощо);
- стимулювання студентів до самостійного, вільного міркування, визначення власної позиції;
- застосування відповідно до навчальної мети, завдань, теми різноманітних методів навчання, форм навчально-пізнавальної діяльності студентів, що стимулюють їхню активність;
- уміння забезпечувати психологічно-комфортну атмосферу на занятті, позитивну спрямованість процесу навчання, виявляти власні позитивні емоції та розвивати їх у студентів;
- уміння залучати студентів до співробітництва та спільного міркування, формувати спільноти учіння;
- належний рівень володіння педагогічною технікою, уміння набувати авторитет серед студентів, встановлювати контакт з ними, організовувати діалогічне, партнерське спілкування;
- уміння виявляти педагогічний такт, позитивне ставлення до студентів (повагу, толерантність, довіру, щирість), регулювати дисципліну в аудиторії;
- організацію зворотного зв'язку під час навчального заняття, об'єктивне, мотивоване оцінювання студентів за конкретними критеріями, здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності, критичного аналізу проведеного заняття.

Оцінка «добре» (16–23 балів) виставляється магістранту за:

- належний рівень професійних знань, знань навчального курсу, умінь й навичок, професійного мислення;
- чітке формулювання мети семінарського заняття відповідно до теми (можливі деякі неточності);
- визначення структури заняття згідно з поставленими цілями, планування його етапів (можливі деякі недоцільні види роботи);
- прагнення досягати науковості, інформативності семінарського заняття;
- логічну, послідовну організацію змісту наукової інформації, часткове наведення аргументів, фактів, доказів;
- прагнення стимулювати науково-пізнавальну активність студентів під час семінарського заняття шляхом постановки питань переважно для закріплення й перевірки знань;

- надання студентам змоги самостійного, вільного міркування;
- застосування відповідно до навчальної мети, завдань, теми різноманітних методів навчання переважно репродуктивних, інформаційно-пояснювальних;
- організацію спілкування зі студентами, налагодження позитивних взаємин з ними (наявні труднощі у встановленні контактів з деякими студентами, недостатній рівень володіння педагогічною технікою);
- уміння виявляти педагогічний такт, позитивне ставлення до студентів (повагу, толерантність, довіру, щирість), прагнення регулювати дисципліну в аудиторії (можливі порушення дисципліни, труднощі у залученні усіх студентів до процесу навчання);
- об'єктивне, частково мотивоване оцінювання студентів, здатність до загального аналізу проведеного заняття.

Оцінка «задовільно» (7–15 балів) виставляється магістранту за:

- наявність знань навчального курсу, середній рівень професійного мислення (ймовірні наукові помилки, хибне трактування явищ, понять);
- формулювання мети лекції семінарського заняття відповідно до теми, загалом як діяльності викладача (наприклад, розказати..., пояснити..., перевірити...);
- неточне визначення структури заняття, хаотичне планування його етапів (іноді розбіжності з поставленою метою, завданнями);
- середній рівень науковості, інформативності семінарського заняття (інформація загалом подана з підручника);
- порушення принципу логічної, послідовної організації змісту наукової інформації, часткове наведення аргументів, фактів, доказів;
- організацію семінарського заняття як перевірки знань студентів;
- надання переваги власній педагогічній діяльності як викладача замість стимулювання студентів до самостійного, вільного міркування;
- стандартний підхід до організації процесу навчання студентів, застосування репродуктивних, інформаційно-пояснювальних методів навчання;
- організацію спілкування лише з деякими студентами, неспроможність взаємодіяти з цілою групою студентів, наявність труднощів у встановленні контактів з деякими студентами, недостатній рівень володіння педагогічною технікою;
- часткове порушення педагогічного такту й відсутність вимогливості, відсутність умінь регулювати дисципліну в аудиторії, неспроможність залучити усіх студентів до процесу навчання;
- суб'єктивне оцінювання знань, умінь студентів, поверховий аналіз проведеної лекції, практично-семінарського заняття.

Оцінка «незадовільно» (0-6 балів) виставляється, якщо магістрант:

- виявляє низький рівень знань навчального курсу, професійного мислення (часто допускаються наукові помилки, хибне трактування явищ, понять), підготовки до проведення занять;

- формулює семінарського заняття як діяльності викладача (наприклад, розказати..., пояснити..., перевірити...), часто неузгоджену з темою;
- допускає огріхи у визначенні структури заняття, виконує хаотичне планування його етапів (загалом розбіжності з поставленою метою, завданнями) або не готовий до проведення заняття;
- порушує принцип науковості змісту навчального матеріалу, застосовує односторонню інформацію на семінарському занятті (інформація загалом подана з підручника);
- відчуває труднощі у логічній, послідовній організації змісту наукової інформації, не звертає уваги на представлення аргументів, фактів, доказів;
- організовує семінарські заняття як перевірку знань студентів;
- ігнорує думку студентів, виправляє твердження студентів, називаючи їх неправильними;
- застосовує монологічні, репродуктивні методи навчання;
- організовує спілкування лише з деякими студентами, зазвичай уникає спілкування з ними, відчуває значні труднощі у встановленні контактів зі студентами, виявляє недостатній рівень володіння педагогічною технікою;
- загалом не володіє педагогічним тактом, не ставить вимог, завдань перед студентами, неспроможний залучити усіх студентів до процесу навчання, відчуває значні труднощі в регулюванні дисципліни студентів в аудиторії;
- формально й суб'єктивно оцінює знання, уміння студентів, здійснює поверховий аналіз проведеного семінарського заняття.

План-конспект семінарського заняття – 10 балів

9 – 10 відмінно

7 – 8 добре

5 – 6 задовільно

0 – 4 незадовільно

Оцінка «відмінно» (9 – 10 балів) виставляється за:

- чітке визначення мети й завдань заняття, що охоплюють формування у студентів наукових знань, умінь й навичок, особистісної позиції та ціннісних орієнтацій, розвиток пізнавальних здібностей; уточнення типу заняття;
- дотримання структури семінарського заняття відповідно до типу, опис кожного етапу;
- висвітлення змісту дій викладача та студентів на належному науковому рівні;
- виокремлення та опис методів навчання на кожному етапі практично-семінарського навчання;
- вибір та висвітлення активних, інтерактивних методів навчання, різних форм навчально-пізнавальної діяльності студентів, що доцільні на певних етапах заняття;

- виокремлення і розкриття різноманітних методів навчання, когнітивних стратегій, стимулів, що застосовує викладач для цілеспрямованого керівництва, стимулювання студентів до навчально-пізнавальної діяльності, забезпечення професійної, практичної спрямованості змісту наукової інформації;
- подання у конспекті стислого змісту очікуваних відповідей студентів у процесі індивідуальних повідомлень, виступів, презентацій;
- висвітлення суджень викладача на кожному етапі для узагальнення розглянутих проблем, підведення підсумків і досягнення висновків.

Оцінка «добре» (7 – 8 балів) виставляється за належний рівень опису структури семінарського заняття та допущення незначних огріхів:

- поверхневий опис деяких етапів заняття;
- відсутність огляду методів на деяких етапах навчання;
- обмежений опис дій викладача й студентів на деяких етапах заняття;
- застосування й висвітлення у конспекті переважно традиційних або однотипних способів навчання;
- недостатнє висвітлення у конспекті суджень викладача, стимулів, питань, що спонукають студентів до самостійного, критичного мислення;
- відсутність стислого опису очікуваних відповідей студентів у процесі усних повідомлень, виступів, презентацій або представлення їх у великому обсязі.

Оцінка «задовільно» (5 – 6 балів) виставляється за:

- представлення лише плану, а не конспекту семінарського заняття;
- відсутність детального опису кожного етапу заняття;
- представлення у конспекті здебільшого традиційної структури семінарського заняття (почергові виступи студентів, доповнення, підсумок викладача; виконання серії вправ, завдань, висновки викладача);
- подання у конспекті переважно змісту навчальної інформації, а не висвітлення педагогічних дій викладача і студентів;
- допущення суттєвих помилок у визначеннях, формулюванні наукових понять тощо;
- відсутність опису методів навчання на кожному етапі заняття; іноді лише подання назв методів без їхнього розкриття.

Оцінка «незадовільно» (0 – 4 балів) виставляється за:

- подання стислого плану практично-семінарського заняття без чіткого визначення мети, методів навчання, наочних засобів, літературних джерел;
- відсутність окреслення чіткої структури заняття без виокремлення деяких етапів заняття;
- іноді подання змісту наукової інформації або змісту методів навчання (тестів, вправ, завдань) без уточнення особливостей їхнього застосування;
- допущення грубих наукових помилок у висвітлення деяких питань;
- відсутність представлення дій викладача й студентів.

Рецензія (аналіз) навчального заняття (лекції, семінарського заняття) –

10 балів

9 – 10 відмінно

7 – 8 добре

5 – 6 задовільно

0 – 4 незадовільно

Оцінка «відмінно» (9 – 10 балів) виставляється за:

- цілісний аналіз навчального заняття колеги за усіма критеріями, що охоплюють складові навчального процесу (загальні відомості; підготовка до заняття; мета, завдання; зміст; методи, форми; діяльність викладача; діяльність студентів; організація взаємодії; зворотній зв'язок; загальні висновки);
- належний науковий рівень аналізу навчального заняття відповідно до сучасних підходів до організації навчального процесу;
- наведення конкретних аргументів, прикладів для ґрунтовного аналізу процесу проведення заняття за кожним критерієм;
- виокремлення позитивних і слабких сторін педагогічної діяльності студента-практиканта;
- аналіз навчального заняття не як односторонньої діяльності, а як організації педагогічної взаємодії вчителя/викладача з учнями/студентами;
- особистісний підхід до аналізу, висловлення власних суджень замість стереотипних оцінок;
- надання порад, рекомендацій колезі щодо вдосконалення деяких аспектів навчального заняття.

Оцінка «добре» (7–8 балів) виставляється за належний науковий рівень аналізу навчального заняття з допущенням деяких недоробків:

- деякі критерії оцінки навчального процесу проаналізовано поверхнево;
- не виокремлено слабкі сторони, прогалини у проведенні навчального заняття;
- аналіз деяких етапів навчального заняття здійснено не переконливо;
- висловлено загальні рекомендації щодо вдосконалення навчального заняття.

Оцінка «задовільно» (5 – 6 балів) виставляється за:

- фрагментарний аналіз навчального заняття й не за усіма критеріями;
- лише ствердження фактів без наведення доцільних аргументів;
- недостатній науковий рівень аналізу заняття без урахування сучасних вимог до організації навчального процесу;
- акцентування уваги лише на односторонній діяльності педагога без оцінки його взаємодії з учнями/ студентами, а також їхньої активності під час заняття;
- застосування загальних, стереотипних суджень для аналізу навчального заняття.

Оцінка «незадовільно» (0 – 4 балів) виставляється за:

- стислий, поверхневий, хаотичний аналіз навчального заняття без дотримання системи та відповідних критеріїв;
- звернення уваги лише на зовнішню поведінку педагога без аналізу його умінь організації навчального процесу;
- повідомлення лише окремих фактів без критичного аналізу.

Критерії оцінювання Індивідуального науково-дослідного завдання

Максимальна кількість балів – 20.

- Рівень і якість виконання теоретичної частини дослідження – 1-5 балів
- Рівень і якість виконання практичної частини дослідження – 1-5 балів
- Участь у конференції / конференціях з публікацією матеріалів та / або публікація статті у фаховому чи науковому виданні – 10 балів

Критерії оцінювання захисту практики

Оцінка за захист практики виставляється членами комісії з захисту практики після заслуховування студентів про результати практики та викладачів-керівників практики відповідно до шкали :

- захист і результати практики відмінні» - 18-20 балів – «А»;
- захист і результати практики в цілому відповідають вимогам до її проходження – 14-17 балів «В»;
- захист і результати практики в цілому відповідають вимогам до її проходження із незначними зауваженнями - 10-13 балів «С»;
- захист і результати практики відповідають вимогам із зауваженнями – 6-9 балів «D» ;
- захист і результати практики відповідають лише половині вимог (у балах – не менше ніж 40 балів з 80-ти) - 2- 5 балів «Е»
- захист і результати практики відповідають меншій половині вимог» (у балах – менше ніж 40 балів з 80-ти) - 1-0 балів «Fх».

3. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта» звітують про виконання програми педагогічної практики та індивідуальних завдань.

Звіт оформляють відповідно до вимог, встановлених кафедрою початкової та дошкільної освіти. Звіт має містити інформацію про конкретну роботу, яку здобувач вищої освіти виконав за період практики, короткий опис діяльності закладу освіти, що є базою практики, висновки, пропозиції тощо.

Письмовий звіт, який підписав і оцінив керівник від бази практики, подають на рецензування керівникові практики від кафедри початкової та дошкільної освіти.

Звіт практики здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта» захищає перед комісією, призначеною

кафедрою. До складу комісії входять керівники практики від кафедри, викладачі кафедри, які викладали професійно-орієнтовані навчальні дисципліни, і, у разі потреби, керівники від баз практики.

Комісія може приймати звіт здобувача вищої освіти в останній день проходження практики на її базі або в Університеті.

Формою звітності за практику є диференційований залік у 100-бальній системі оцінювання з переведенням у національну шкалу оцінювання. Оцінку за практику виставляють у відомість обліку успішності і залікову книжку здобувача вищої освіти за підписами членів комісії відповідно до Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Університету.

Оцінку за практику враховують при призначенні стипендії.

Підсумки кожної практики обговорюють на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти, вченій раді факультету педагогічної освіти.

4. Рекомендована література

Базова

1. Біляковська О.О., Мицишин І.Я., Цюра С.Б. Дидактика вищої школи: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 456 с.
3. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Кондор, 2011. 628 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: «Академвидав», 2006. 352 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 384с.

Додаткова

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2012. 352 с.
2. Закон України "Про вищу освіту" (від. 01.07.2014): веб-сайт. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про освіту» 2145-VIII (від 05. 09.2017 року): веб-сайт. URL: [www/zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
4. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
5. Основи педагогічної майстерності. Авт. кол.: Н.Мачинська, А.Федорович, Н.Яремчук. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>
3. <http://www.pidruchniki.ws/pedagogika>
4. <http://www.pedagogika.ucoz.ua>
5. <http://www.pedpresa.com.ua> 18

ДОДАТКИ

Взірець щоденника педагогічної практики

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет педагогічної освіти

Кафедра початкової та дошкільної освіти

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

_____ курс, група _____

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики				Відмітки про виконання
		1	2	3	4	

Керівник практики
від кафедри початкової та дошкільної освіти

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Відгук керівника практики

Дата складання заліку «_____» _____ 20 року

Оцінка:

за національною шкалою

кількість балів

за шкалою ECTS

Керівник практики

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Правила ведення й оформлення щоденника практики

- Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
- Під час практики студент повинен коротко записувати щоденне виконання календарного графіка проходження практики.
- Не менше як раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівникам практики від Університету, які перевіряють щоденник, дають письмові зауваження, додаткові завдання й підписують зроблені студентом записи.
- Після закінчення практики щоденник разом із звітом переглядають керівники практики, складають відгуки і підписують їх.
- Відповідно оформлений щоденник разом із звітом студент здає на кафедру.

Практика не зараховується, якщо щоденник не оформлений згідно з вимогами програми практики.

**Взірець оформлення титульної сторінки
документації проходження практики**

ДОКУМЕНТАЦІЯ

з проходження педагогічної практики

у Львівському національному університеті імені Івана Франка

з _____ р. до _____ р.

здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня

групи _____

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка

(прізвище, ім'я, по батькові)

Міністерство науки і освіти України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

КОНСПЕКТ

лекційного заняття

з навчальної дисципліни «_____»

на тему: «_____»

здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня

групи _____

Виконав
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
_____ курсу факультету педагогічної освіти

_____
Прізвище ім'я, по батькові
Перевірів
керівник педагогічної практики
(або науковий керівник)

_____
Посада, науковий ступінь

_____
Прізвище, ім'я, по батькові

I. Мета: Вказати, виходячи із змісту робочої програми курсу, конкретний результат, який планується досягти.

Навчальна мета передбачає формування у студентів:

- наукових (методологічних знань про ...);
- розуміння понять (теорій тощо) ;
- осмислення закономірностей (теорій, підходів тощо);
- умінь дискусії (діалогу) з проблем ... ;
- ціннісних уявлень про ... ;
- особистісного ставлення до ... ;
- особистісних поглядів стосовно ... ;
- критичного ставлення до проблем ...

Для конкретизації мети заняття рекомендується використовувати Класифікацію навчальних цілей Б. Блума : Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648). Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>

II. Методи, прийоми, засоби:

Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення визначених завдань.

Методи, прийоми передачі та обміну словесною інформацією:

- розповідь;
- бесіда (репродуктивна, пошукова, проблемна, аутентична - обговорення особистісних поглядів, життєвих міркувань студентів тощо);
- мозкова атака (брейнстормінг);
- дискусія;
- діалог;
- кейс-метод (розповідь про подію, що сталась у житті людини);

Методи, прийоми переконування:

- апеляція до висловлювань відомих людей;
- проведення доказів;
- висловлювання аргументів «за» і «проти»;
- апеляція до позитивних і негативних емоцій студентів;
- діагностичне питання.

Методи, прийоми розвитку мислительних дій:

- аналіз;
- синтез;
- порівняння;
- розрізнення;
- аналогія;

- узагальнення;
- екстраполяція;
- міркування (просте, складне, вільне, доказове);
- дедукція;
- індукція.

Ш. Наочність: Таблиці, схеми, графіки, макети, приладдя, тощо.

Технічні засоби навчання: проектор, комп'ютери тощо.

ІУ. Основні питання лекції: (не більше чотирьох на одну лекцію).

У. Рекомендована література:

Основна (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки)

Додаткова (— ” —).

УІ. Основні питання, що розглядаються під час лекції:

Хід лекції:

Розкрити зміст інформації, що висвітлюється під час лекції, описати дії викладача, застосування методів навчання та виховного впливу на студентів, зазначити питання для обговорення, дискусії, діалогу.

I. Вступна частина (до 10 хв.)

- привітання викладача зі студентами;
- налагодження зв'язку із пройденим навчальним матеріалом і новою інформацією, визначення її місця і ролі у системі навчального курсу, прогноз подальшого її розгляду;
- повідомлення теми лекції, створення у студентів позитивної установки на її вивчення;
- визначення основних питань лекції, повідомлення рекомендованої літератури;
- захоплення уваги студентів, психологічна підготовка до розгляду основних питань лекції, виокремлення їхнього зв'язку з майбутньою професійною діяльністю (зазначити інформацію, методи, питання для обговорення).

II. Основна частина (70-75 хв.)

- висвітлення кожного питання окремо;
- показ логічного переходу від одного питання до іншого, здійснення підсумку після кожного етапу;
- опис шляху обґрунтування понять, термінів, теорій, концепцій тощо, виокремлення критеріальних ознак, складових, основних елементів;
- показ логіки пояснення, інтерпретації явищ;
- опис дій викладача з метою забезпечення розуміння, осмислення студентами змісту;
- розкриття кожного методу, прийому формування мислительних дій, що застосовуються під час лекції;
- зазначення міжпредметних зв'язків, практичних прикладів, спрямованості навчальної інформації на професійну діяльність студентів;

- виокремлення питань для бесіди, дискусії чи діалогу, отримання зворотного зв'язку;
- опис дій викладача для розвитку інтересу до змісту лекції.

Ш. Заключна частина (5-10 хв.)

- здійснення логічних висновків про основні поняття, положення, що розглядаються;
- повідомлення про досягнення запланованої теми, завдань лекції, оцінка спільної взаємодії зі студентами
- визначення підготовки до семінарського заняття й обговорення аналізу зазначених питань, положень на занятті;
- коротке повідомлення питань, проблем, що будуть розглядатися у наступній лекції у взаємозв'язку з висвітленими, створення позитивних очікувань;
- подяка студентам за увагу.

**Взірець оформлення титульної сторінки та
оформлення та написання плану-конспекту проведеного
семінарського заняття**

Міністерство науки і освіти України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

КОНСПЕКТ

залікового семінарського заняття
з навчальної дисципліни «_____»
на тему: «_____»
здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Консультація та допуск до проведення заняття:

Посада науково-педагогічного працівника	Дата консультації	Дата допуску	Прізвище, ініціали	Підпис
Доцент				

Оцінка:

Дата:

Підпис викладача:

Львів 20_____

Дисципліна: вказати повну назву навчальної дисципліни

Вид заняття: семінарське заняття

Група –

Тривалість заняття – 80 хв

Місце проведення: факультет педагогічної освіти

Дата:

Час проведення:

Місце проведення – факультет педагогічної освіти, ауд.

Основна література:

1.

2.

Допоміжна література:

1.

2.

Мета: вказати конкретно, які поняття закріплюються, поглиблюються, формуються, вивчаються, аналізуються тощо; які якості особистості виховуються. Для конкретизації мети заняття рекомендується використовувати Класифікацію навчальних цілей Б. Блума : Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648). Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> (Додаток А).

Міжпредметні зв'язки:

Забезпечувальні дисципліни: вказати назви тих дисциплін, які вже вивчали здобувачі вищої освіти і які є базою для засвоєння навчальної інформації, що виноситься на розгляд даного заняття.

Забезпечувані дисципліни: вказати назви тих дисциплін, які будуть вивчати здобувачі вищої освіти і для яких навчальна Інформація, що виноситься на розгляд даного заняття, стане базою для успішного засвоєння.

Навчально-методичне забезпечення:

Наочність: (вказати: таблиці, схеми, прилади, які використовуються на даному занятті).

Роздатковий матеріал (вказати таблиці, схеми, тестові завдання, картки контролю, інструкційні картки тощо, якщо вони використовуються на занятті).

Технічні засоби навчання.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА (2-3 хв.):

- привітання науково-педагогічного працівника зі здобувачами вищої освіти;
- виявлення відсутніх;
- перевірка підготовленості групи до заняття.

II. МОТИВАЦІЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (до 5 хв.):

- повідомлення теми, мети та завдань;

- мотивація вивчення теми (бесіда, що передбачає з'ясування значущості теми і її професійну спрямованість); повідомлення плану заняття.

III. ОБГОВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПИТАНЬ (60-65хв.)

Науково-педагогічний працівник має подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння, закріплення і застосування здобувачами вищої освіти вивченої навчальної інформації. Розгляд основних питань заняття відповідно до обраного виду і методики його проведення.

Вказується поетапно на питання, що обговорюються під час заняття згідно з планом.

- Зазначаються конкретні методи, прийоми та засоби навчання, що використовуються у процесі обговорення кожного основного питання:
- бесіда (фронтальна, проблемна, дискусія тощо);
- розповідь здобувача вищої освіти, повідомлення;
- виконання індивідуальних завдань (усних відповідей, письмових завдань, проблемних, тестових завдань тощо);
- виконання групових завдань (вправ, проблемних завдань тощо);
- узагальнення, порівняння та ін.

IV. ПІДБИВАННЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ (до 5 хв.)

Коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто).

Мотивація діяльності групи і окремих здобувачів вищої освіти, оцінювання їхньої роботи.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ (2-3 хв.).

Взірець оформлення титульної сторінки звіту про проходження практики

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики

у Львівському національному університеті імені Івана Франка

з _____ до _____

здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня

групи _____

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка

(прізвище, ім'я, по батькові)

Оформлення звіту про педагогічну практику

Звіт оформляє практикант. У документі необхідно відобразити зміст проведеної роботи відповідно до програми педагогічної практики, зокрема вказати теми відвіданих лекцій і практичних занять, назвати теми проведених лекцій, практичних (семінарських) занять. Охарактеризувати, яку індивідуальну роботу зі здобувачами вищої освіти було проведено (консультації, бесіди тощо). Об'єктивно проаналізувати рівень і якість виконання індивідуально-дослідного завдання.

Звіт має містити самоаналіз рівня наукових і навчально-педагогічних знань, наявних до проведення практики, а також набутих під час педагогічної практики. Потрібно також вказати на недоліки власної науково-педагогічної підготовки і висловити побажання щодо поліпшення організації і проведення педагогічної практики.

ЗАЛКОВИЙ ЛИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача освіти другого (магістерського) рівня 1 курсу факультету педагогічної освіти

Прізвище ім'я по батькові

Місце проходження практики: кафедра початкової та дошкільної освіти,
факультет педагогічної освіти

Термін проходження: _____

1. РЕЦЕНЗІЯ ВІДВІДАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Дата проведення	Тема заняття	Шкала оцінювання (0-20 б.)	Хто оцінював (прізвище)	Підпис
1.		Аналіз лекційного заняття	<i>макс. 10 б.</i>		
2.		Аналіз семінарського заняття	<i>макс. 10 б.</i>		

2. КОНСПЕКТ І ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКОГО (ПРАКТИЧНОГО) ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Тип (вид), тема	Шкала оцінювання (0-40 б.)	Хто оцінював (прізвище)	Підпис
1.	Конспект семінарського заняття; презентації, завдання, матеріали для проведення заняття, тестові завдання для проведення контролю за підготовленою темою	<i>макс. 10 б.</i>		
4.	Проведення семінарського заняття	<i>макс. 30 б.</i>		

3. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (виконання магістерської роботи)

№ п/п	Зміст завдання	Шкала оцінювання (0-20 б.)	Хто оцінював (прізвище)	Підпис
1.	Рівень і якість виконання теоретичної частини дослідження	<i>макс. 5 б.</i>	Науковий керівник	
2.	Рівень і якість виконання практичної частини дослідження	<i>макс. 5 б.</i>	Науковий керівник	
3.	Участь у конференції / конференціях з публікацією матеріалів та / або публікація статті у фаховому чи науковому виданні	<i>макс. 10 б.</i>	Науковий керівник	

4. ЗВІТ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ

1	Звіт про виконану роботу (у довільній формі)	Шкала оцінювання макс. –20 б.	Керівник практики від кафедри	Підпис керівника практики від кафедри
			Лозинська С.В.	

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Сума (бали)	Шкала ECTS	Національна шкала		Дата здачі документації	Прізвище керівника практики	Підпис
		Код	Прописом			
					Лозинська С.В.	

Керівник практики

(оцінка)

(підпис, прізвище та ініціали)

**Орієнтовна схема аналізу (рецензії) відвіданого
лекційного (семінарського) заняття**

АНАЛІЗ

лекційного (семінарського) з .....(назва навчальної дисципліни)
проведеного у.... .(вказати групу, курс, факультет, навчальний
заклад)

Виконав
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
_____ курсу факультету педагогічної освіти

_____
Прізвище ім'я, по батькові
Перевірив
керівник педагогічної практики
(або науковий керівник)

_____
Посада, науковий ступінь
_____

Прізвище, ім'я, по батькові

Зміст (рецензії) аналізу відвіданого заняття

1. Загальні відомості про навчальне заняття:
  - тема навчального заняття, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі;
  - форма, тип навчального заняття, його структура, відповідність темі та поставленій меті;
  - рівень досягнення мети та отримані результати, умови, чинники, що сприяли цьому;
  - сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження.
2. Підготовка науково-педагогічного працівника до організації навчального заняття: визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та роздаткового матеріалу.
3. Постановка мети, завдань навчального заняття як кінцевого результату, необхідного для досягнення науково-педагогічним працівником та здобувачами вищої освіти, створення у них установки на досягнення мети.
4. Відбір змісту навчального матеріалу, розвиток особистісного ставлення здобувачів вищої освіти до нього:
  - раціональний відбір наукових, засадничих знань, понять, фактів, що складають основу розвитку компетентностей студентів, їхнього соціального становлення, подальшого навчання;
  - спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд проблем, соціально значущих та актуальних для життя здобувачів вищої освіти, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів;
  - відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям;
  - стимулювання інтересу здобувачів вищої освіти до змісту заняття (новизна знань, умінь, їхня різностороння значущість, парадоксальність понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання інформації через призму бачення науково-педагогічного працівника);
  - інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними курсами та спецкурсами.
5. Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та їх творче, цілеспрямоване поєднання, активізація думки здобувачів вищої освіти, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження.
6. Діяльність науково-педагогічного працівника:
  - ставлення до здобувачів вищої освіти, наявність позитивної установки;
  - стиль діяльності та поведінки науково-педагогічного працівника, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, спосіб знаходження контакту зі здобувачами вищої освіти, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами;
7. Діяльність здобувачів вищої освіти:
  - ставлення їх до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;

– ставлення до особистості науково-педагогічного працівника.

8. Організація міжособистісної взаємодії здобувачів вищої освіти та розвиток їхніх взаємин:

– створення психологічно комфортного середовища на навчальному занятті;

– застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

9. Зворотній зв'язок:

– методи, прийоми організації зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття;

– перевірка науково-педагогічним працівником рівня розуміння, осмислення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;

– застосування зворотного зв'язку для усвідомлення особливостей діяльності, мислення здобувачів вищої освіти, мотивації їхнього навчання з метою вдосконалення організації навчальних занять;

– об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів;

– умотивування навчальних досягнень здобувачів вищої освіти без елементів критики особистості.

– загальні висновки (пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних навчальних занять).

Основні критерії оцінювання якості семінарського заняття

Цілеспрямованість – висунення проблеми, намагання поєднати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.

Планування - виокремлення головних питань, пов'язаних з профільними дисциплінами, наявність новинок у списку літератури тощо.

Організація заняття - вміння розпочинати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей здобувачів вищої освіти, наповненість навчального часу обговоренням проблем, поведінка самого науково-педагогічного працівника.

Стиль проведення - жвавий, з постановкою гострих питань, з дискусією або млявий, який не викликає інтересу.

Ставлення до здобувачів вищої освіти – поважне, урівноважене, в міру вимогливе чи байдуже.

Ставлення здобувачів вищої освіти до науково-педагогічного працівника - поважне чи байдуже, критичне.

Керування групою - науково-педагогічний працівник швидко зав'язує контакт зі здобувачами вищої освіти, впевнено та вільно тримається, взаємодія з групою доцільна та охоплює всіх здобувачів вищої освіти чи, навпаки, робить багато зауважень, підвищує голос на здобувачів вищої освіти, спирається в роботі лише на декількох здобувачів вищої освіти, а інші залишаються пасивними.

Коментарі та висновки науково-педагогічного працівника – кваліфіковані, доказові, переконливі, чи, навпаки, некваліфіковані, неістотні, не містять теоретичних зауважень.